

ΙΣΟΤΗΤΑ ΣΥΝΑΡΤΗΣΕΩΝ

□ Δύο συναρτήσεις f και g λέγονται ίσες αν και μόνο αν :

- > $D_f = D_g = A$, έχουν ίδιο πεδίο ορισμού και
- > $f(x)=g(x), \forall x \in A$

Παρατήρηση: Το $f(x)=g(x), \forall x \in A$ **ΔΕΝ** σημαίνει απαραίτητα ίσους ή ίδιους τύπους.

Π.Χ. $f(x) = \frac{1}{x} + x - x$ και $g(x) = \frac{1}{x}$

οπού έχουν και οι δύο πεδίο ορισμού το \mathbb{R}^* , είναι ίσες και δεν έχουν τον ίδιο τύπο.

□ Όταν δύο συναρτήσεις f και g είναι ίσες γράφουμε $f=g$.

ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ

1η.) [Δύσκολη] Στις παρακάτω περιπτώσεις να εξετάσετε αν $f=g$ και αν $f \neq g$ να προσδιορίσετε το ευρύτερο δυνατό υποσύνολο του \mathbb{R} στο οποίο να ισχύει $f(x)=g(x)$

i.) $f(x) = \frac{1}{\sqrt{2x}}$ και $g(x) = \frac{1}{\sqrt{3x-|x|}}$, ii.) $f(x) = \ln(e^{-x}+1)$ και $g(x) = \ln(e^x+1) = -x$

iii.) $f(x) = \ln|x| - \ln|x-1|$ και $g(x) = \ln\left(\frac{x}{x-1}\right)$

Λύσεις : i.) Για αρχή βρίσκω τα πεδία ορισμού.

Για το D_f : Πρέπει και αρκεί $(\sqrt{2x} \neq 0 \text{ και } 2x \geq 0) \Leftrightarrow (x \neq 0 \text{ και } x \geq 0) \Leftrightarrow x > 0$

άρα $D_f = (0, \infty)$

Για το D_g : Πρέπει και αρκεί $(\sqrt{3x - |x|} \neq 0 \text{ και } 3x - |x| \geq 0)$ **(1)**

Αν $x \geq 0$, η **(1)** $\Leftrightarrow (\sqrt{2x} \neq 0 \text{ και } 2x \geq 0) \Leftrightarrow (x \neq 0 \text{ και } x \geq 0) \Leftrightarrow x > 0$

άρα σίγουρα $(0, \infty) \subseteq D_g$

Αν $x < 0$, η **(1)** $\Leftrightarrow (\sqrt{4x} \neq 0 \text{ και } 4x \geq 0) \Leftrightarrow (x \neq 0 \text{ και } x \geq 0) \Leftrightarrow x > 0$, όμως υποθέσαμε πώς $x < 0$ άρα σε αυτή την περίπτωση δεν έχω δεκτές τιμές.

Τελικά, $D_g = (0, \infty) = D_f$

Έπειτα $\forall x \in D_g = (0, \infty) = D_f$, είναι $g(x) = \frac{1}{\sqrt{3x-|x|}} = \frac{1}{\sqrt{3x-x}} = \frac{1}{\sqrt{2x}} = f(x)$

άρα $f=g$

→ Αν σε κάποια περίπτωση $D_g \neq D_f \Rightarrow f \neq g$.

ii.) Για το D_f : Πρέπει και αρκεί $e^{-x}+1>0 \Leftrightarrow \frac{1}{e^x}+1>0 \Leftrightarrow 1+e^x>0$, ισχύει $\forall x \in \mathbb{R}$
 άρα $D_f = \mathbb{R}$

Για το D_g : Πρέπει και αρκεί $e^x+1>0$, ισχύει $\forall x \in \mathbb{R}$, άρα $D_g = \mathbb{R}$

Τελικά, $D = D_f = D_g = \mathbb{R}$

επίσης $f(x) = \ln(e^{-x}+1) = \ln(\frac{1}{e^x}+1) = \ln(\frac{e^x+1}{e^x}) = \ln(e^x+1) - \ln(e^x) = \ln(e^x+1) - x = g(x)$

άρα $f=g$.

→ Γίνεται χρήση των ιδιοτήτων: $\ln e = 1$, $\ln a^x = x \ln a$, $\ln(\frac{a}{b}) = \ln a - \ln b$.

iii.) Για το D_f : Πρέπει και αρκεί ($|x|>0$ και $|x-1|>0$) **(1)**

→ Ένα απόλυτο είναι πάντα θετικό εκτός από τις τιμές που το μηδενίζουν.

(1) $\Leftrightarrow (|x| \neq 0 \text{ και } |x-1| \neq 0) \Leftrightarrow x \neq 0 \text{ και } x \neq 1$

οπότε $D_f = \mathbb{R} \setminus \{0, 1\}$

Για το D_g : Πρέπει και αρκεί ($\frac{x}{x-1} > 0$ και $x-1 \neq 0$) $\Leftrightarrow (x(x-1) > 0$ και $x \neq 1$) **(2)**

πίνακας προσήμων:

x	$-\infty$	0		1	$+\infty$
x	-	0	+	+	+
x-1	-	-	-	0	+
x(x-1)	+	0	-	0	+

τελικά η **(2)** $\Leftrightarrow (x \in (-\infty, 0) \cup (1, \infty) \text{ και } x \neq 1) \Leftrightarrow x \in (-\infty, 0) \cup (1, \infty)$

άρα $D_g = (-\infty, 0) \cup (1, \infty) \neq D_f = \mathbb{R} \setminus \{0, 1\}$

το ευρύτερο δυνατό κοινό υποσύνολο του \mathbb{R} των f και g είναι η τομή των πεδίων ορισμών τους δηλαδή το $A = D_f \cap D_g = (-\infty, 0) \cup (1, \infty) = D_g$.

★ Το περιμέναμε αφού ισχύει γενικά: $\text{An } A \subseteq B \Rightarrow A \cap B = A$

Στο κοινό αυτό διάστημα είναι $f(x) = \ln|x| - \ln|x-1| = \ln(\frac{|x|}{|x-1|}) = \ln|\frac{x}{x-1}| = \ln(\frac{x}{x-1}) = g(x)$.

Είναι $\ln|\frac{x}{x-1}| = \ln(\frac{x}{x-1})$ αφού κατά την αναζήτηση του D_g απαιτήσαμε $\frac{x}{x-1} > 0$

Άρα το ζητούμενο διάστημα είναι το $(-\infty, 0) \cup (1, \infty)$.

2η.) Να βρείτε $\alpha, \beta, \gamma \in \mathbb{R}$ έτσι ώστε $f=g$, όπου $f(x) = \frac{1}{x(x+1)(x+2)}$ και $g(x) = \frac{\alpha}{x} + \frac{\beta}{x+1} + \frac{\gamma}{x+2}$

Για το D_f : Πρέπει και αρκεί $x(x+1)(x+2) \neq 0 \Leftrightarrow x \neq 0$ και $x \neq -1$ και $x \neq -2$

άρα $D_f = \mathbb{R} \setminus \{-2, -1, 0\}$

Για το D_g : Πρέπει και αρκεί ($x \neq 0$ και $x+1 \neq 0$ και $x+2 \neq 0$) $\Leftrightarrow (x \neq 0$ και $x \neq -1$ και $x \neq -2)$

άρα $D_g = \mathbb{R} \setminus \{-2, -1, 0\} = D_f$

Για να είναι όμως $f=g$ πρέπει επίσης $\forall x \in \mathbb{R} \setminus \{-2, -1, 0\}$, $f(x)=g(x) \Leftrightarrow$

$$\Leftrightarrow \frac{1}{x(x+1)(x+2)} = \frac{\alpha}{x} + \frac{\beta}{x+1} + \frac{\gamma}{x+2} \Leftrightarrow 1 = \alpha(x+1)(x+2) + \beta x(x+2) + \gamma x(x+1) \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow 1 = \alpha(x^2 + 3x + 2) + \beta(x^2 + 2x) + \gamma(x^2 + x) \Leftrightarrow 1 = \alpha x^2 + 3\alpha x + 2\alpha + \beta x^2 + 2\beta x + \gamma x^2 + \gamma x \Leftrightarrow$$

$$1 \Leftrightarrow 1 = (\alpha + \beta + \gamma)x^2 + (3\alpha + 2\beta + \gamma)x + 2\alpha \quad (1)$$

ακολουθώ την ταύτιση πολυωνύμων και έτσι

$$\eta \quad (1) \Leftrightarrow (\alpha + \beta + \gamma = 0 \text{ και } 3\alpha + 2\beta + \gamma = 0 \text{ και } 2\alpha = 1) \Leftrightarrow (\frac{1}{2} + \beta + \gamma = 0 \text{ και } 2\alpha + \beta = 0 \text{ και } \alpha = \frac{1}{2}) \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow (\alpha = \frac{1}{2} \text{ και } \beta = -1 \text{ και } \gamma = \frac{1}{2}).$$

Τελικά, $\alpha = \frac{1}{2}$, $\beta = -1$ και $\gamma = \frac{1}{2}$.

❖ **Υπενθύμιση:** Ταύτιση πολυωνύμων:

Έστω δύο πολυώνυμα $P(X) = a_n x^n + a_{n-1} x^{n-1} + \dots + a_1 x + a_0$

και $Q(x) = b_n x^n + b_{n-1} x^{n-1} + \dots + b_1 x + b_0$, τότε

$$P=Q \Leftrightarrow (a_n = b_n \text{ και } a_{n-1} = b_{n-1} \text{ και } \dots \text{ και } a_1 = b_1 \text{ και } a_0 = b_0)$$

Δηλαδή δύο πολυώνυμα είναι ίσα αν και μόνο αν οι συντελεστές των ομοιοβάθμιων όρων τους είναι ίσοι.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΕΠΙΛΥΣΗ

ΑΣΚΗΣΗ 1.) Αν $f(x) = \frac{x+2}{x+a}$ και $g(x) = \frac{ax^2+a+1}{x+2-a}$ να βρεθεί $a \in \mathbb{R}$ έτσι ώστε $f=g$

ΑΣΚΗΣΗ 2.) Να εξετάσετε αν $f=g$ και αν $f \neq g$ να προσδιορίσετε το ευρύτερο δυνατό υποσύνολο του \mathbb{R} στο οποίο να ισχύει $f(x)=g(x)$ αν

$$f(x) = \sqrt{\frac{x+1}{x-1}} \quad \text{και} \quad g(x) = \frac{\sqrt{x+1}}{\sqrt{x-1}}$$

ΑΣΚΗΣΗ 3.) Να εξετάσετε αν $f=g$

$$\text{i.) } f(x) = \frac{x^2-4}{(x-2)^2} \quad \text{και} \quad g(x) = \frac{x+2}{x-2}, \quad \text{ii.) } f(x) = \frac{x^2-4}{|x|+2} \quad \text{και} \quad g(x) = |x|-2$$

ΑΣΚΗΣΗ 4.) Να βρείτε $\alpha, \beta \in \mathbb{R}$ έτσι ώστε $f=g$ αν $f(x) = \frac{4x}{x^2-x}$ και $g(x) = \frac{\alpha}{x} + \frac{\beta}{x-1}$

ΑΓΓΕΛΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ



